

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Кафедра теорії і методики олімпійського та професійного спорту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
завідувач кафедри ТМОПС
 П.І. Ладика
“01” вересня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Галузь знань:	A Освіта
Спеціальність:	A7 Фізична культура і спорт
Освітня програма:	Фізична культура і спорт

2026 – 2027 навчальний рік

Робоча програма **“Виробнича практика ”** для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань А Освіта зі спеціальності А7 Фізична культура і спорт.

Розробники:

П.І. Ладика – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, завідувач кафедри теорії і методики олімпійського та професійного спорту Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

В. І. Шандригось – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри теорії і методики олімпійського та професійного спорту Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	Фізична культура і спорт
2	Спеціальність	А7 Фізична культура і спорт
3	Галузь знань	А Освіта
4	Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
5	Форма навчання	Денна, заочна
6	Статус дисципліни	Обов'язкова
7	Мова навчання	Українська
8	Курс	1
9	Семестр	2
10	Обсяг дисципліни в кредитах	6 кредитів ЄКТС
11	Загальна кількість годин	180
12	Кількість змістових модулів	5
13	Аудиторні заняття (год.)	Денна форма – 60, заочна форма – 60
14	Лекції (год.)	Не передбачені програмою практики
15	Практичні* заняття (год.)	Денна форма – 60 заочна форма – 60
16	Самостійна робота (год.)	Денна форма –120, заочна форма –120
17	Вид ІНДЗ	Звіт про проходження практики
18	Форма підсумкового контролю	Диференційований залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 60/120

для заочної форми навчання – 60/120

1. Мета навчальної дисципліни

Мета – виробничої практики: формування професійних умінь і навичок студентів для цілісного виконання професійних функцій тренера-викладача та формування наступних компетентностей:

2. Компетентності та результати навчання

ІК. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту

ЗК3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК4. Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури та спорту, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

СК5. Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної культури та спорту у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК6. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.

СК8. Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту.

Вивчення навчальної дисципліни «Виробнича практика» забезпечує досягнення здобувачами таких результатів навчання:

РН 1. Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань.

РН 2. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.

РН 4. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Навчальні дисципліни Психологія і педагогіка вищої школи, Методика наукових досліджень у фізичній культурі і спорті, Методика спортивного тренування в обраному виді спорту, Узагальнена теорія фізичної культури і спорту є пререквізитами до освітнього компонента «Виробнича практика».

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Зміст навчальної дисципліни

ЗМ-1 «ОРГАНІЗАЦІЙНА РОБОТА»

Участь в організаційно-методичній конференції з тренерської практики. Бесіда з керівником спортивної організації про історію, традиції, освітні і виховні функції даної установи. Бесіда із завучем (методистом) зі спортивно-масової роботи. Ознайомлення з програмами для ДЮСШ. Ознайомлення з документацією планування, обліку і звітності ДЮСШ. Ознайомитись зі станом фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи в ДЮСШ. Характеристику ДЮСШ.

ЗМ-2 «НАВЧАЛЬНО –МЕТОДИЧНА РОБОТА У ДЮСШ»

Складання індивідуального плану роботи студента-практиканта. Складання робочого плану в прикріплених групах. Складання конспектів тренувальних занять в прикріплених групах. Перегляд та педагогічний аналіз тренувальних занять, що проводяться колегами по практиці. Проведення тренувальних занять в ролі помічника тренера. Проведення тренувальних занять в ролі тренера

ЗМ-3 «СПОРТИВНО-МАСОВА РОБОТА В ДЮСШ»

Складання положення про змагання. Складання сценарію, програми свята. Організація і проведення змагань. Складання протоколів проведення. Складання звіту про проведення змагань, спортивного свята.

ЗМ-4 «ВИХОВНА РОБОТА В ДЮСШ»

Ведення журналу обліку відвідуваності прикріпленої групи. Ознайомлення з планом виховної роботи ДЮСШ. Розробка і проведення виховного заходу для вихованців ДЮСШ.

ЗМ- 5. «ЗАВЕРШАЛЬНИЙ ЕТАП І ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ»

Обговорення результатів проведених відкритих тренувальних занять. Підготовка письмового звіту та щоденника практики за результатами проходження виробничої практики. Оформлення повного пакета звітної документації. Захист звіту про проходження практики.

4.2 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів	Кількість годин: денна форма			Кількість годин: заочна форма		
	усього	практ.	сам.роб.	усього	практ.	сам.роб.
ЗМ-1 «ОРГАНІЗАЦІЙНА РОБОТА»	20	10	10	20	10	10
ЗМ-2 «НАВЧАЛЬНО – МЕТОДИЧНА РОБОТА У ДЮСШ»	88	28	60	88	28	60

ЗМ-3 «СПОРТИВНО-МАСОВА РОБОТА В ДЮСШ»	30	10	20	30	10	20
ЗМ-4 «ВИХОВНА РОБОТА В ДЮСШ»	16	6	10	16	6	10
ЗМ-5. «ЗАВЕРШАЛЬНИЙ ЕТАП І ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ»	26	6	20	26	6	20
Усього годин	180	60	120	180	60	120

4.3 Теми лекцій

Програмою виробничої практики лекційні заняття для здобувачів не передбачені; підготовка й проведення лекційних занять зі студентами бази практики здійснюється здобувачем самостійно за завданням методиста практики.

4.4. Теми практичних занять

№ з/п	Зміст практичної (аудиторної) роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Участь в організаційно-методичній конференції з тренерської практики. Бесіда з керівником спортивної організації про історію, традиції, освітні і виховні функції даної установи. Бесіда із завучем (методистом) зі спортивно-масової роботи. Ознайомлення з програмами для ДЮСШ. Ознайомлення з документацією планування, обліку і звітності ДЮСШ. Ознайомитись зі станом фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи в ДЮСШ. Характеристика ДЮСШ.	10	10
2	Складання індивідуального плану роботи студента-практиканта. Складання робочого плану прикріплених групах. Складання конспектів тренувальних занять в прикріплених групах. Перегляд та педагогічний аналіз тренувальних занять, що проводяться колегами по практиці. Проведення тренувальних занять в ролі помічника тренера. Проведення тренувальних занять в ролі тренера.	28	28
3	Складання положення про змагання. Складання сценарію, програми свята. Організація і проведення змагань. Складання протоколів проведення. Складання звіту про проведення змагань, спортивного свята.	10	10

4	Ведення журналу обліку відвідуваності прикріпленої групи. Ознайомлення з планом виховної роботи ДЮСШ. Розробка і проведення виховного заходу для вихованців ДЮСШ.	6	6
5	Обговорення результатів проведених відкритих тренувальних занять. Підготовка письмового звіту та щоденника практики за результатами проходження виробничої практики. Оформлення повного пакета звітної документації. захист звіту про проходження практики.	6	6
	Разом	60	60

4.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Ознайомлення з програмами для ДЮСШ. Ознайомлення з документацією планування, обліку і звітності ДЮСШ. Ознайомитись зі станом фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи в ДЮСШ. Характеристика ДЮСШ.	10	10
2	Складання індивідуального плану роботи студента-практиканта. Складання робочого плану в прикріплених групах. Складання конспектів тренувальних занять в прикріплених групах. Перегляд та педагогічний аналіз тренувальних занять, що проводяться колегами по практиці.	60	60
3	Складання положення про змагання. Складання сценарію, програми свята. Складання протоколів проведення. Складання звіту про проведення змагань, спортивного свята.	20	20
4	Ведення журналу обліку відвідуваності прикріпленої групи. Ознайомлення з планом виховної роботи ДЮСШ. Розробка і проведення виховного заходу для вихованців ДЮСШ.	10	10
5	Оформлення повного пакета звітної документації. захист звіту про проходження практики.	20	20
	Разом	120	120

6. Форми та методи навчання

Форми навчання: індивідуальна практична робота здобувача під керівництвом методиста та керівника практики від бази практики; консультації (індивідуальні та групові); самостійна робота; ведення щоденника практики;

підготовка та проведення навчально-тренувальних занять в прикріплених групах; участь в установчій і підсумковій конференціях.

Методи навчання: методи безпосереднього педагогічного спостереження й аналізу тренувальних занять; метод самоаналізу (рефлексії) власної педагогічної діяльності; метод проєктів (розробка планів-конспектів занять).

Проходження практики сприяє формуванню м'яких навичок здобувачів: публічний виступ і донесення матеріалу до аудиторії (проведення навчально-тренувальних занять) розвиває комунікативні навички та впевненість у спілкуванні з аудиторією; самостійне планування індивідуального графіка проходження практики формує навички тайм-менеджменту; аналіз і самоаналіз проведених навчально-тренувальних занять розвиває критичне мислення й здатність до конструктивної саморефлексії; взаємодія з керівництвом та студентською групою бази практики розвиває навички командної роботи та професійної комунікації.

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі проходження практики використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: щоденник практики; індивідуальний план роботи; плани-конспекти проведених навчально-тренувальних занять; письмовий звіт про проходження практики; характеристика здобувача від бази практики; усний захист звіту перед комісією кафедри.

8. Форми контролю

Поточний контроль здійснюється методистом практики від кафедри шляхом періодичної перевірки ведення щоденника практики, виконання індивідуального плану роботи, відвідування консультацій та якості проведених навчально-тренувальних занять.

Проміжний контроль не передбачений окремо від поточного, оскільки зміст практики поділяється на змістові модулі, виконання яких послідовно фіксується у щоденнику практики.

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку – прилюдного захисту звіту про проходження практики на засіданні комісії кафедри теорії і методики олімпійського та професійного спорту в термін, визначений графіком освітнього процесу.

9. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання. політика оцінювання

відмінно: чітке, ґрунтовне виконання усіх вимог програми практики, креативність у розробці документів планування. Студент на належному рівні розробив плани-конспекти і реалізував їх на практиці: студентом-практикантом було досягнуто виконання усіх навчальнотренувальних занять; дотримання оптимальності і доступності запропонованого матеріалу згідно з фізичними можливостями дітей; раціонально та ефективно використано навчальний час; спостерігалось дотримання студентом оптимального темпу заняття; наявні та ефективно використані фронтальна, групова та індивідуальна форми роботи під час

заняття; раціонально та ефективно використовував методи, прийоми і наочні засоби навчання рухів; спостерігався високий ступінь зацікавленості та рухової активності дітей під час заняття. Якісно виготовлена наочність до занять та фізкультурно-оздоровчих заходів. Методично правильно проведено науково-дослідне завдання практики. Ґрунтовно і коректно проаналізовано переглянуті заняття провідних тренерів. Встановлено і підтримано студентом позитивної атмосфери спілкування з дітьми у продовж усього терміну практики. Постійне стимулювання з його боку рухової активності дітей;

добре: вище середнього рівня з кількома значними недоліками: своєчасна розробка конспектів занять. На високому рівні проведена більшість фізкультурних заходів, які відповідали всім висунутим вимогам, але були наявні незначні недоліки: не оптимально використано навчальний час, не спостерігався зв'язок культури мови з тренерською координацією (не на високому рівні сформоване вміння поєднувати показ вправи з її поясненням). Бездоганне виконання інших завдань практики;

задовільно: непогано, але зі значною кількістю недоліків. Недбалість в оформленні документів планування, інколи невідповідність програмовому матеріалу. Студентом посередньо проведена більшість фізкультурних форм роботи з дітьми, на яких були наявні значні недоліки та порушення методики. Під час проведення навчально-тренувальних занять студент не завжди враховував індивідуальні можливості окремих дітей щодо рівня сформованості їх рухової сфери. Студент важко іде на контакт з дітьми, не підтримує позитивної атмосфери спілкування між ними у процесі тренувальної діяльності, не завжди звертає увагу на порушення дисципліни під час їх проведення;

незадовільно: потрібно повторне виконання завдань практики, які не було виконано своєчасно.

Система оцінювання роботи студентів із дисципліни

ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	ЗМ5	Звіт з практики	Захист практики
5	30	15	10	5	10	25

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка ECTS100-бальна	Оцінка ECTS літерна	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен*	залік
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
64-74	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	F _x	незадовільно	незараховано
0-34	F		

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Перескладання диференційованого заліку відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин. У випадку виникнення конфліктних ситуацій слід керуватися нормами «Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка».

Політика щодо академічної доброчесності

Обов'язково дотримуватися «Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка». Запозичення текстових фрагментів зі звітів попередніх років чи інших здобувачів без належного оформлення є порушенням академічної доброчесності.

Політика щодо відвідування

Відвідування бази практики є обов'язковим упродовж усього терміну практики. За об'єктивних причин (хвороба, дуальна форма здобуття освіти, працевлаштування, міжнародне стажування) окремі етапи практики можуть виконуватися за погодженням з керівником практики графіком.

10. Політика використання ШІ в межах навчальної дисципліни

У межах проходження практики допускається використання систем штучного інтелекту (ШІ) як допоміжного інструменту для пошуку й систематизації науково-методичної літератури, перевірки грамотності та стилістичного редагування тексту звіту, планів-конспектів занять.

Забороняється використання ШІ для повної генерації тексту звіту про проходження практики, щоденника практики, планів-конспектів занять та інших звітних документів без самостійного опрацювання здобувачем відповідного матеріалу і фактичного проведення описаної в них роботи, оскільки це унеможливорює демонстрування власних результатів навчання та практичного досвіду.

У разі використання ШІ для генерації окремих фрагментів тексту чи підготовки до занять здобувач зобов'язаний зазначити це у списку використаних джерел (назва моделі, версія, розробник, дата запиту) та зберігати історію відповідних запитів до моменту захисту звіту з практики.

Обов'язково дотримуватися «Політики використання штучного інтелекту у науково-технічній та інноваційній діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка».

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Інвентар бази практики

12. Рекомендована література (основна)

1. Бондарчук А.П. Періодизація спортивного тренування. - К.: Олімпійська література, 2005. - 304 с.
2. Круцевич Т. Ю. Методика викладання фізичного виховання : навч. посіб. Київ : Олімпійська література, 2012. 320 с.
3. Волков Л. Вікова періодизація тренувальних навантажень у багаторічній підготовці юних спортсменів // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. -2005.-№4.-С. 7-11.
4. Гейтенко В. В. Виробнича (педагогічна) практика : робоча програма навч. дисципліни. Краматорськ : Донбаська держ. машинобуд. акад., 2021. 35 с.
5. Грибан Г. П., Грибан І. М. Теорія і методика фізичного виховання : навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. 256 с.
6. Демінський О.Ц. Дидактичні основи оптимізації спортивного тренування:Монографія. - К.: Вища школа, 2001. - 238 с.
7. Зайцева В.М. Теорія спортивного тренування з основами методик: Підручник для студ. IV курсу ВНЗ з ф-тами фізичного виховання. - Запоріжжя: ЗДУ, 2003.-172 с.
8. Кисельов В. О., Бермудес Д. В. Робочий зошит студента-практиканта з виробничої практики (тренерської) : метод. рекомендації. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2022. 60 с.
9. Козіна Ж. Л. Спортивне тренування : навч. посіб. Харків : ХДАФК, 2018. 312 с.
10. Лапицький В. О., Чхайло М. Б., Кулик Н. А. Тренерська практика в системі ДЮСШ : навч.-метод. посіб. 2-ге вид., допов. Суми : СумДПУ, 2023. 120 с.
11. Линець М.М. Основи методики розвитку рухових якостей: Навчальний посібник для фізкультурних вузів. - Львів: Штабар, 1997. - 204 с
12. Матвієнко І. Організація набору на етапі початкової підготовки як важлива ланка спортивного відбору // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. — 2005.-№4. -С. 22-25.
13. Платонов В. Н. Система підготовки спортсменів у олімпійському спорті : навч. посіб. Київ : Олімпійська література, 2015. 784 с.
14. Прикладна фізична культура і спорт : навч. посіб. / за ред. І. М. Грибан. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2020. 280 с.
15. Солопчук М.С., Гурман Л.Д. Основні компоненти спортивного тренування. Структура підготовленості спортсменів: Метод. рекомендації. — Кам'янець-Подільський: К.-ПДПУ, 2003. - 26 с

Додаткова

1. Грибан І. М., Грибан Г. П. Основи здорового способу життя : навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2021. 180 с.
2. Круцевич Т. Ю., Воробйов М. І. Контроль у фізичному вихованні : навч. посіб. Київ : Олімпійська література, 2010. 240 с.
3. Лях В. І., Бальсевич В. К. Теорія і методика фізичного виховання дітей і підлітків : навч. посіб. Київ : Олімпійська література, 2006. 320 с.

4. Мартинюк О. В. Основи спортивного менеджменту : навч. посіб. Львів : ЛДУФК, 2017. 210 с.
5. Шандригось В., Ладика П., Бздир С. Сучасні підходи до організації та проведення виробничої практики магістрів фізичної культури і спорту. Актуальні питання практичної підготовки майбутніх фахівців: Матеріали міжфакультетського навчально-методичного семінару. Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2025. С. 13-20.
6. Шандригось В., Ладика П., Канюка А. Інноваційні підходи до науково-педагогічної практики здобувачів вищої освіти в період воєнного стану. Актуальні питання практичної підготовки майбутніх фахівців: Матеріали міжфакультетського навчально-методичного семінару. Тернопіль: Вектор, 2024. С. 13-22.
7. Шандригось В., Огнистий А., Ладика П. Організація позааудиторної роботи зі спорту на факультеті фізичного виховання ТНПУ імені В. Гнатюка. Освіта – як енергія майбутнього. Якісна освіта як фактор перемоги: матеріали крайового форуму освітян (23 жовтня 2022 р.). Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2022. С. 62-65.
8. Шандригось В., Тропін Ю., Шандригось Г. Багаторівнева система підвищення кваліфікації тренерів зі спортивної боротьби в Україні відповідно до міжнародних стандартів. Молода спортивна наука України : зб. наук. праць. Вип. 30 : у 4-х т. Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2026. 332 с.
9. Шандригось В., Шандригось Г., Фурсенко Р. Сучасні тенденції у роботі тренера-викладача. Проблеми та перспективи розвитку фізичного виховання спорту і здоров'я людини : мат-ли VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (23-24 квітня 2026) ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2026. С. 217-220.
10. Шандригось В.І., Тропін Ю.М., Шандригось Г.А., Блоха В.В. Інформаційні технології у навчально-тренувальному і змагальному процесі зі спортивної боротьби. Матеріали конференції «Освіта, спорт і здоров'я людини за умов сучасних викликів» (м. Львів, 12 червня 2026 р.). Львів : ГАЛИЧ-ПРЕС, 2026. С. 113-117.

13. ІНТЕРНЕТ РЕСУРСИ

1. <https://mon.gov.ua>
2. <https://repository.sspu.edu.ua>
3. <https://web.kpi.kharkov.ua/sport>
4. <https://kspd.pnu.edu.ua>
5. <https://hfks.org.ua>
6. <https://view.genially.com>
7. <https://library.sspu.edu.ua>
8. <https://hovufks.org.ua>
9. <https://eir.zp.edu.ua>
10. <https://files.znu.edu.ua>
11. <https://blog.magistr.ua>

12. <https://izmail.maup.com.ua>

13. <https://sportmon.org.ua>

14. <https://nus.org.ua>

15. <https://unifit.com.ua>

14. Оцінювання та визнання результатів неформального та/або інформального навчання

Процедура валідації результатів навчання, отриманих у неформальній / інформальній освіті здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті». Зараховані можуть бути як змістовні модулі, так і окремі теми навчальної дисципліни. Загальний обсяг балів, що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 20.

15. Комунікація та етика взаємодії

Комунікація між викладачем і здобувачами освіти здійснюється під час занять, консультацій, через корпоративну електронну пошту та систему дистанційного навчання. Консультації проводяться згідно з графіком або за попередньою домовленістю.

У разі відсутності на занятті з поважних причин здобувач освіти повинен повідомити викладача та відпрацювати пропущений матеріал у встановленому порядку.

Учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів взаємної поваги, академічної доброчесності, толерантності та професійної етики. Під час спілкування очікуються коректність, відповідальність, конструктивний діалог і повага до думок інших учасників освітнього процесу.